

“ՊՐԱԳԸՆ ԶՕՃՈՒԳԼԱՐԸ ՊԱՆԱ ԿԵԼՄԵՅԷ:” ԴՈՒԿ. Ժ.Ը. 16:

ՃԻԼՏ ԺԱ.

ԻՍԹԱՆՊՈԼ, ՆՈՅԵՄԲԵՐ 1, 1882

Ն. 11

ԷԼԷԹԹՐԻԲ ԳՈՒՎԱԼԹԻՅԻՆ ԷՆԵՆ ՏԵՄԻՐ ԵՕԼՈՒ

ԷԼԷԹԹՐԻԲ ԳՈՒՎԱԼԹԻՅԻՆ ԷՆԵՆ ՏԵՄԻՐ ԵՕԼՈՒ

Պալատներ թափախ աճախալ պիր թափախ տիր: Եօճուլար իլէ տօլու պիր արտապա սիւրաթլէ եւրիւլիւ պիր տէյօր: Ըտքին օլ արապայը եւրիւլ տէն գուվլէթ նէ օլտուղու կէօրիւլ մէյօր: Արապանըն էօն թարափընտա տուրան տտէմ էլինաէքի սափ իլէ իսթէտիլի վազըթ արապայը տուր տուրուր: Արապայը չէքիւլ կէօթիւ-

րէն նէ պուղու գուվլէթի նէ տէ աթ օլտուղու կէօրիւլիւր, հալ պու քի ա- րապայը եւրիւլաէն պիր գուվլէթ մությապա վար տըր: Պու գուվլէթ էլէքթրիք գուվլէթի տիր: Լէքթրիք գուվլէթինն արապայը նէ տուրէթլէ չէքիւլ կէօթիւրափիւլիւն իպահ էթ մէք չօգ կիւճ իսէ տէ, օլ իտուտու տա ճիւղի մալուամթ վէրմէյէ չալը շաճաղըլ:

Էլլի սէնէ էվլէլ Արափո նամ ֆրան սալը ալիմ պազըր պիր թէլ պիր մըգ-

նաթըրն պիր ուճունտան օլ պիր ուճունա կիախալ կէրախի թաղաիրաէ էլէքթրիք հուտուլէ կէրախի թէլէլ էլլէտի: Ատի էլէքթրիք մաքնաարնտան հուտուլէ կէլէն էլէքթրիք կիպլ մըգ նաթըրտան հուտուլէ կէլէն պու էլէքթրիք տախի պաչաա եէրէ նաղլ օլունապիրիլ:

Արմէն նամ Արմանիպըր ալիմ էլէքթրիք հուտուլէ կէթիլէն վէ իքինճի թափախաէ կէօրիւլէն մաքնապը իճաա էթմիշ տիր: Պու մաքնանըն պիր թէ-

դաժնաբեր իշխան պիտի ճանաչար թէ՛նք օրապիտի խախտի” Պատմութիւնս ան շէյթէն սեյթէնի . «Գիշտիմ, պատմութիւնս ան շէյթէնի, լաքին պիտի բնակամին չօգ եօրդուն խախտի, վէ ճէյթն զայնք զախփ օրապիտի բնակամին իրի տառնին իշխան պիտի կէօրտիւ : Հէմ ան նէվալթ պէքէմէք սըրասը բնակամինն տէյիլ, անճագ ճէյթնին խախտի, ամա ճէյթնին թաղաթը դաժնամը խախտի, բնակամին տախի քէնաթինն եօրունալ օրապիտի զունու տիւ իշխանէյէք ճէյթնին եւ իշխան նէվալթ պէքէնի : Բէիս զըզըն պու տէտիքէրինն աննամայարագ, «Գըզըմ, նէ տէյթուն, աննամա տըմ» տէտի, վէ նէ տէմէք իսթէտիլինն աննամագ իշխան զըզըզագըն ելինտէն թութարագ օնուն սեօլթէրինն տիգդաթլէ տինլէմէյէ հազըրլանտը : Պատմութիւնս տահա եագըն կիթտի, վէ բէիս զըզըզագըն ելուն իշխան քէնաթինն չէվիտի : Պատմութիւնս նէտէն իպարէթ օրապիտի նու վագիհէն պէյան էթտի, վէ բէնիսինն մէքթուպունու օգունագ իշխան բէիսէ թէպիմ էթտի : Մը. Լինգըն մէքթուպուն տիգդաթլէ օգունու, վէ տէնլէ իշխան զալ սաթըր չէյ եագարագ չընդըրագըն չալտը : Խըզմէթն իշխան կէթիքտէ բէիս օնա, «Շու թէնկըպիլ չալտը մահալինն եւթիլիտի» տէտի : Պատմութիւն Մը. Լինգըն ելիլինիլ Պատմութիւն չէվիլէրէք, «Գըզըմ, էվէ կիթ, վէ պապանա սեյթէն քի հէր նէ գատար մէմէքթինն նիլամը ահքեամընճա բէնիսինն գայասըրը իշխան էօլիմ ճէկասընա միւթթագագ օրուն իտէտէ, Սըրահամ Լինգըն օնուն էօլիլինիլ զայնք զըզմէթլի սայըպ օնա պաղըլլայօր : Եա էվէ կիթ, վէ եախօս եարըն սապահատէք պէքէն : Բէնիսինն պէյթ չէճաթլէ էօլիլմէ կէօքիւս վէրալիքտէն սօնկրա պիւր աղըրահաթ վէ թէպալիլ հալա էթմէլիտի, օ տա սէնինլէ քէյթ կիթսին» տէտի : Պատմութիւնս տէրունի տիլէն, «Գիշտիմ, Սըրահ սէնի միւպարէքլէսին» տէտի, վէ տիլարը չըզտը : Իքի կիւն սօնկրա կէնճ բնակամին զըզագընտալը իշխան պէրապէր բէիսին սէրայընա կէլտի : Բնակամին բէիսին օտասընա չաղըրտը, վէ բէիս օնուն ումուզունա պիւր նիլան պաղըլլայօր, «Գիշտիլ խաթթա արգատալընն ելուն քիւնիլ կէօթիլիլէն, վէ էյի պիւր իշխան քիւնիլ իշխան չիքեայէթ էթմէքսիլին էօլմէյէ հաղըր օրան պիւր

կէնճին ումուզունա պէյթ իթիթիլար նիլանը եագըլըր» տէտի : Սօնկրա բնակամին վէ Պատմութիւն քէնաթին քէյթլինն ալտէթ էթմէք իշխան եօլա չըզտըրար : ճիւմէ քէյթլիլէր օնկարըն իսթիգպալընա չըզմըլ խախտի : Մը. Օնին պաղը օլ գատար գալապալըն իշխանէ հէթիսինտէն ելուն քէնէ կէօրիլիլար խախտի : Միւշիլիլ վէտէր իշխան տօղրու սէյիլթտի, վէ աղիմ մէմէքլէթլէ օղընուն էլինն սըզտը, պատէհու էլինն օղընուն պաղընա գոյալագ, «Էյ մուգատտէպէրին փատիլ չահը, թարիլիլին միւսթագիմ վէ հագդ արըլար» տէտի : Հէր գալապալընէթլէ տօղը խախտի : Էյի պիւր իշխան նէթիճէսի իշխան պէյթ ճէլիլ օլար :

ԳԱՐԸՆԱ
ԳԱՐԸՆԱ

«Էյ թէնալէ, գարընճայա կիթ անըն եօլարըն կէօրիլալ հիքմէթ էօլրէն» (Էմ. 2. 6) : «Գարընճայա գուվէթլի պիւր թաիֆէ տէյիլ տիւր, վէ լաքին անլէր եւյէճէքլէրինն եագըն թէտարիք էտէրլէր» (Էմ. 1. 25) : Գաղթթամըլ օգունան չօնուղար գարընճայարըն քէնաթի եումուրթալարըն եախօս եուվուրարըն նէ պէօյիլէ իշխան եւյէճէքլէրինն եագըն եուվալարընտա նէ պէօյիլէ տիգդաթլէ թէտարիք էթմէքլէրինն կէօրիլալ օրմըլ տըրար : Պու մէմէքլէթլէ գարընճայար ուփագ ուփագ տըրար, վէ նէվլէրիլ աղ տըր, լաքին պաղըր

մէմէքլէթլէրտէ իրի ուփագ պիւր չօգ նէվլէրի վար տըր, վէ պաղը նէվլէրինն տիգդաթլէ չայան խաթթիլթլէրի վար տըր : Տէլէն տէնիլէն գարընճայար թաիլաղը սու իշխան եօլարտագ քէրիլիճ եախօս թուղա եուվալար, վէ պու քէրիլիճլէ պաղըն ալթըր գատէմ ելուն քէնէքլէրտէ վէ սէքիլ եախօս օն գատէմ էնիլիլէրտէ վէ քիւմէթ չէքլինտէ էվլէր ինչա էտէրլէր : Պատմութիւնս սիւրիլ իշխան աղաճա չըզտըրար, եալարագ թաիլաղը, չըզտըր փարալ փարալ քէնէքլէր վէ քիւմէթլէ չէքլինտէ օրան տալարը իսթիլինտէ քիւրէմիտ կիպի սըրա իշխան տիլէրլէր, վէ իշխան եագըն կէյմէքսի իշխան օնկարը չալար իշխան պիւրպիլինն եալարըրըրար : Գաղթթ թէմիլիլ օրունան պաղըր պիւր նէվ գարընճայար եւր իւզէրինտէ տիւղ պիւր թալ սէնլէրլէր, վէ օլ թալըն ալթըր գաղարագ քէնաթիլ իշխան պիւր գալ օտալը էվլէր եալարար, պէյթլէճէ թալը կէյթա էվլէրինն թալան էթմիլ օլարար : Պաղը նէվ գարընճայար տալիլ արըլար կիպի կէօրէճէքլէրի իշխան արալարընտա թագսիմ էտէրլէր : Պատմութիւնս արասընտա պաղըրարը եումուրթալ եումուրթալար վէ եալարարը պէյիլալիլլէր, պաղըրարը եւյէճէքլէր թաիլարար, պաղըրարը տալիլ տալ քէր օրալ էվլէրինն տիւղ մէնլէրէ գարըն մուհաթագա էթմէք իշխան մուհաթագ էտէրլէր : Գարընճայարըն եւյէճէյիլ ալթըրմուր զալիլիլ տանլէրի եախօս նէպաթ թալալարը տըրար, վէ գարընճայար պու տանլէրի վէ թալալարը թաիլալը չիլիլ մէքտէն մուհաթագա էթմէք իշխան գուրու եւրլէրտէ սագլարար : կէօրիլիլ քի հէր նէվտէն օրան գարընճայար թալըլ չէյթլիլ սէվլէրլէր, վէ գարընճա չօգ օրան եւրլէրտէ չէքլէր վէ պալ կիպի թալըլ չէյթլիլ օնկարտան սագլարագ չօգ կիւն ալիլ : Սիլիս տէնիլէն պաղըր պէօնէքլէր վար տըր քի վիւնուտէրինն տէրիլինտէն թալըլ պիւր սու տալար, վէ գարընճայար պու նէվ պէօնէքլէրէ տօսթ օլալ, սիւնալիլիլ սիւնալիլ իշխան ինէք պէպէտիլիլ կիպի գարընճայար տալիլ օլ նէվ պէօնէքլէրի քէնաթի մէքէնլէրի ճիւլարընտա սագլարար :

Թաալիլտէ կէօսթիլիլն պիւր աղաճըն տալընտա օլ նէվ պէօնէքլէրտէն պիւր սիւրիլ կէօրիլիլ, վէ թաալիլիլն ալթ թաալիլընտա պիւր տալ իւզէրինտէ պիւր տիլիս, վէ օնուն եալընտա պէօնէքլէրտէ աղան թալըլ

սույու իշմէքտէ օլան պէջիւք պիր
գարընճա վար ար :
Գարընճալար փիլհաղիգա աճախալ
պիր թախիֆէ արիւրէր : Էջլէ պիր նէվ
գարընճա վար արը քի քէնախին պէս
լէ, յէմէզ : Պու նէվ գարընճալար քէն
ախիւրէր թաաւ վերէնէք խըզմէթ քեաւ
լարը օլմաղտա, պօլ շէքէր վէ պալ ա
րասընտա պիլէ աճլըգ տան էօլիւրէր :
Պու էճիլաէն պու նէվ գարընճալար
քէնախիւրէր խըզմէթ էթմէք իշիւն
պաղաղա նէվ գարընճալարտան էսիր
թուլարար : Պու նէվ գարընճալար
պաղաղալարն սայ ու աւէլի իլէ կէշի
նէն փախտէսիղ տաէմէրէ պէնդէրէր :
Միւսթաղպէլ իշիւն չալըշըպ թէտա
րիքեալթ կէօրմէք խաաօլլէթի ճիհէ
թիլլէ գարընճա պիլգէ էլի պիր էօր
նէք տիր, վէ պու պէնախին իալթիաա
սընտա պուլունան քէլամըն սահիպի,
«Էյ թէնպէլ, գարընճալար կիթ, անրն
եօլլարընը կէօրիպ հիքմէթ էջլէն»
աէմէքլէ գարընճալարն պիլգէ էլի պիր
էօրնէք օլաուղունու կէօլթէրիւր :

սամանա չօգ մալիք օրմայան պաղը
քիմնէլէր Ալլահա սուրէթի մախսու
սէաէ թէշէքքիւր արղ էաէճէք աղ
շէլլէրի պուլունաաղունու պէլքի ախ
շիւնիւրէր, փաղաթ պու միսիլլիւ
քիմնէլէր սալթ մալիք օլաուղլարը շէլ
լէր իշիւն աէլի, անճաղ պիր չօգ շէլ
լէրին քէնախիւրէրէ պուլունաաղըր ի
շիւն աալի թէշէքքիւր արղ էթմէլէ
պօրճու տուրլար : Սիլաէն պաղըլար
պէլքի, «Կիւղէլ էվլէրիմիղ, պիր չօգ
թարրա վէ պաղլարըմը, հէմ պօլ
էէլէճէլիմիղ վար արը» աէլէպիլիւր
իքէն, պաղըլարը տալիս պէլքի, «Պի
լիմ էջլէ շէլլէրիմիղ եօղ» աէլէճէք
տիր : Պու ճիւլիլ իլէ Ալլահա թէշէք
քիւր արղ էթմէք իշիւն սիլիւն օն
լարտան տահա չօգ սէպէպլէրիմիղ
օլապիլիւր : Սիլ պէլքի, «Պիլիմ նէ
խաաթալըղըմը, նէ աէրտ ու քէտէ
րիմիղ վար» աէլէպիլիւրիմիղ : Էլլէր
պէլլէ իսէ, պու նէ պէլլիւք պիր
նիմէթ տիր : Պէլքի, «Չախի աէլիլ իլ
սաղլամ վիւճուալէ վէ սէլիմ ալ ու

շիւնաէ ուփաճըր թօխումլարը պուլու
նան վէ պիլլէլաաաան չօգ պէլլիւք օլ
մայան պիր նէվ մէլլէ վէրիւր : Գուշ
լար պու մէլլէլի չօգ սէվլէրէր, վէ
չօգ աէֆա օնու գայալար գօլուղլա
րընտա կիլլէրէր : Օրաաա թօխում
լար րիւթուալէթ վէ հէրաքէթ թէշ
սիրիլլէ աչըլարաղ աղաճ օլուրլար :
Աղաճըն տալլարընտան աաաա թէլլէրի
կիլի ուփաղ թէլլէր տարըլալ եէրէ գա
տար էնէրէր վէ օրաաա եէրէլլէրէր, վէ
աղաճա իքիմնի մէրթէպէտէ քէօք եա
խօա կէօլաէ օլուրլար : Պէլլէճէ աշվալ
միւսախա օլաուղու թաղախիւրէ պիր
Պանեան աղաճը էվիլլի պիր վաաի եէր
էօրթէպիլիւր, վէ պու նէվ աղաճլար
տան պաղըլարը օլ տէրէճէ իրի օ
լուրլար քի պիր թէք աղաճըն քէօլ
կէսինտէ 45,000 աաէմ սըղընապիլիւր :
Պու նէվ աղաճլար իպաաէթ խանէլէր
ճիլարընտա վէ ճաաաէլէր եանլարըն
տա աիքիլիպ եօրղուն եօճուլար իշիւն
խօշ քէօլլէ վէրիլլէր : Պու աղաճըն
եաաիլարալարը կիւղէլ վէ իրի օլուալ,
Պրահմիլլէր օլ եաաիլարալարը եէմէք
թապաղը եախօա
սահան եէրիլնէ
խթիմալէտէրէր :

ՇԻՒԲՐԱՆԻՅԵԹ

Ահա ալ թիւգ քիւ
թապընը օղ ու
յանլար պէնի իա
րայէլին Ալլահ
թարա փընտան
նախ օլաուղլարը
նիմէթ ու պէրէ
քէթիլի իշիւնսու
րէթի մախսուսէ
աէ օլաաղա արղը
թէշէքքիւրէ
թախսիս օլուն
մաշ պաղը մաւայ
յէն կիւնիլլէրի պու
լունաաղունու
պիլիլլէր : Սուրէ
թի մախսուսէտէ
օլաաղա թէշէք
քիւր արղը իշիւն
պիր կիւն թալլին

ՊԱՆԵԱՆ ԱՂԱՃԸ

էթմէք տաէթի ֆրիթթիան միլլէթ
լէրաէն պաղըլարը արաաընտա հալա
ճարի տիր : Մէմալէրի միւճթէմիէնին
էն էսքի էլալէթիլլէրի էհալիսի օլ գը
թաաա եէրէլլալլէրի իլը վաղըթ
տան պէրու սօն պահարտա պիր կիւ
նիւ շիւքրանիլլէթ կիւնիւ թախսիս
էթմէլի աաէթ էթմիլլէր տիր, վէ օլ
կիւնաէ էվլաալար վէ թօրունլար փէ
տէրլէրի եախօա պէլլիւք փէտէրլէրի
խանէլլէրինաէ թէճէմիւ էտիպ, քիւ
լիաէլլէրաէ րուհանի խըզմէթլէրաէ հա
ղըր պուլունաաղաաան սօնիլար օլ կիւ
նիւ մէսէրլէթլէ վէ շիւքրանիլլէթլէ
պիլլիլլէրաէ կէշիլլիլլէր : Պու տաէթ
կիւղէլ պիր աաէթ տիր, վէ Մէմալլէրի
միւճթէմիէնին հէր թաաափընտա կիթ
տիրճէ ումումի պիր աաէթ հիւքմիլնէ
կիրէյօր : Պիլ ճիւլիլլիլլէր սէմալլի փէ
տէրիմիլլաէն պիր չօգ նիմէթ ու պէ
րէքէթլէրէ նախ օլմաշ օլուալ, օնլար
իշիւն հէր էաէլ թէշէքքիւր էթմէլլէ
պօրճու իլ : Տիւննէլլի սէրվէթ ու

փիլլէրէ հէմ քէնախի իշիւնաաթը
մըղը թէպիլլէ էտէպիլլիլլէր, հէմ
պաղաղալարա էլլիւք էտէպիլլիլլէր» աէ
մէլլէ մաղթէտիր պիր հալաէ սինիղ :
Վիւճուաաղաաիլլէր օրան պիր չօգ զէն
կիւնիլլէր պէլլէ պիր նիմէթ էլէ կէշիւ
մէք իշիւն պիլլիլլէր սէրվէթլէրինի
վէրմէլլէ հաղըր արըլար : Պէլլէճէ
պիր չօգ սուհալլէթլէրաէն մահրում
օլմալլըլա պէրապէր, եինէ թէշէք
քիւր արղ էթմէլլէ չօգ սէպէպլէրիմիղ
պուլունաաղունու կէօրիլլիւք : Էլլէր
պիր քիմնէ, «Պաղըլըմ վար, պօր
ճում եօղ, վէ հալիմաէն խօշնուա
պիր գալլիմ վար» աէլէպիլլիւրաէ,
պէլլէ պիր քիմնէնին եալլընը պիր
թէք կիւնիւ աէլիլ, պիլլիւն կիւն
լէրինի շէտէլլէլլէ կէնէլլէ էթմէսիլլա
լլըգ արը :

ՊԱՆԵԱՆ ԱՂԱՃԸ

լննիլ աղաճը նէվիլնտէն օլան պու
աղաճ Հինախիլլաաա կէլիլլիւր, վէ ի

ղիլաաէ նուսիլլէր կէօնաէրիլլիլլէր :
Մէմալ էտէրիլլէր միւշթէրիլլէրիմիղ
պու արթիլլէ նուսիլլէրի միւնաաիպ
կէօրալլէրիլլէր քիմնէլլէրէ մէճճանէն վէ
րէրէք, կէլլէճէք սէնէ Աւաաալլէրին
միւշթէրիլլէրի սայընընը արթմաաընա
եաաալմ էաէրլէր :

Ա. Ի. Ե. ՏԱ. Բ. Ե. Ր ԳԻՒԹԸ

ԱՅԼԸԳ (Էրէշէն, Էր. Էալլէ էն
թիւրէն), փօլթա վարաաը իլէ պէ
րապէր սէնէտէ 6 զուրուշ սուր :

Աւաալլիպ միւնիլլէրի շիւքէթի թաաափընտա

Միւշթիլլիլլէր զաղէթա ճ. Բ. Կիւն.

Ֆիլճանճըլար եօղուշու, Աւաալլիպ խան :

ԻՍԹԱՆՊՈԼ

ՄԱԹՊԱՆՈՒ Ա. ՅԱԿՈԲ ՊՅՅԱՅԱՆ